

ТАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ БЛАКИТНОГО ОКЕАНУ ЧЕРЕЗ РЕІНЖІНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

TACTICS IMPLEMENTATION OF BLUE OCEAN STRATEGY THROUGH BUSINESS PROCESS REENGINEERING

УДК 338.2

Несен Л.М.

к.т.н, доцент кафедри менеджменту,
маркетингу та економіки
Вінницького національного технічного
університету

Жгун О.П.

викладач економічних дисциплін,
завідувач навчально-методичної
лабораторії

Вінницького технічного коледжу

Околита І.І.

студент
Вінницького національного технічного
університету

У статті розглянуто необхідність переорієнтації бізнесу, що спричинена посиленням конкуренції на світовому ринку. Ситуація, що склалася на сьогодні, вимагає пошуку нових стратегій, що дозволять зайняти вільні ринкові ніші. Стратегія блакитного океану є одним із методів переорієнтації бізнесу. Реінжиніринг бізнес-процесів представляє собою тактичну реалізацію вказаної стратегії. Стратегія блакитного океану і реінжиніринг бізнес-процесів разом складають філософську основу неможливості конкурентами досить тривалий проміжок часу.

Ключові слова: стратегія «блакитний океан», реінжиніринг, бізнес-процес, конкуренція, ринок.

В статье рассмотрена необходимость переориентации бизнеса, вызванная усилением конкуренции на мировом рынке. Ситуация, сложившаяся на сегодня, требует поиска новых стратегий, которые позволят занять свободные рыночные ниши. Стратегия голубого океана является одним из методов переориентации

бизнеса. Реинжиниринг бизнес-процессов представляет собой тактическую реализацию указанной стратегии. Стратегия голубого океана и реинжиниринг бизнес-процессов вместе составляют философскую основу неосуществимости конкурентами достаточно длительный промежуток времени.

Ключевые слова: стратегия «голубой океан», реинжиниринг, бизнес-процесс, конкуренция, рынок.

The article discusses the need for reorientation of the business, which caused by increased competition in the global market. Today the situation requires to finding new strategies that allow to take free niches. Blue ocean strategy is one method reorientation of business. Business process reengineering is a tactical implementation of these strategies. Blue ocean strategy and reengineering business processes together form the philosophical basis of inaccessibility by competitors for a sufficiently long period of time.

Key words: strategy of «blue ocean», reengineering, business process, competition, market.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток управлінських і економічних процесів дивує своєю різноманітністю та складністю. На наших очах відбуваються не тільки кризи, але й економічні дива, які є результатом, зокрема, вдало обраної стратегії розвитку компанії. Сьогодні актуально займати нові ринкові ніші, бути унікальним та винятковим. Саме таку філософію ведення бізнесу представляє собою стратегія «блакитного океану», практичними інструментами якої, на нашу думку, є переорієнтація та реінжиніринг бізнес-процесів. Актуальність теми є беззаперечною, адже світовий досвід демонструє безпрограшність стратегії «блакитного океану», що допомагає побудувати безконкурентне середовище.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Авторами стратегії «блакитного океану» вважаються Кім Чан та Рене Моборн, які у 2005 році видали книгу із аналогічною назвою [1]. Хоча термін «блакитний океан» є досить новим, сама стратегія існує вже давно, а відомі економісти у своїй книзі висвітлюють та описують методику її втілення в сучасних умовах.

Науковим вивченням та аналізом бізнес-процесів займалися М. Робсон, Ф. Уллах, Август-Вільгельм Шеєр, В. Демінг, Дж. Харрінгтон, Е. Зіндер, В. Єліферов, С. Маклаков, В. Репін, С. Рубцов, П. Сахаров та інші вітчизняні і зарубіжні науковці та практики. Питаннями регламентації бізнес-процесів займався Козаченко А.В., дослідження якого були направлені на удосконалення практичного досвіду поліпшення бізнес-процесів. Варто також звернути

увагу на наукові здобутки М. Хаммера та Дж. Чампі, які, зокрема, дуже влучно і логічно сформулювали детермінацію визначення бізнес-процесів.

Постановка завдання. Метою дослідження є узагальнення та систематизація особливостей тактичної реалізації стратегії «блакитного океану» через реінжиніринг бізнес-процесів. За своєю суттю даний підхід ґрунтується на поєднанні між собою окремих із семи загальновідомих головних бізнес-концепцій.

Виклад основного матеріалу дослідження. До початку 60-років ХХ-го століття основний потенціал конкурентоспроможності забезпечувався за рахунок вдосконалення і розширення виробництва. Однак, у період, коли в більшості галузей почав формуватися «ринок покупця», резерви підвищення цього потенціалу у виробництві були суттєво вичерпані (частково це було обумовлено різким зростання продуктивності праці в різних галузях економіки внаслідок науково-технічного прогресу). Це стимулювало пошук оригінальних, креативних шляхів забезпечення конкурентних переваг. Теоретики та практики почали створювати нові інструменти для забезпечення конкурентоспроможності в різних процесах бізнесу: від стратегічного управління, від пошуку інноваційних ідей (наприклад, через створення гуртків якості) до їх маркетингового супроводження (наприклад, широке запровадження ринкового позиціонування, як доступу до свідомості споживачів, розвиток брендингу). Бізнес почав приділяти увагу не лише кінцевій якості

товару, а досконалості всіх бізнесових процесів: і проектуванню, і виробництву, і формуванню комплексу підкріплення до товару, і логістиці тощо [2].

Власне в цей же період у сфері управління якістю почала посилюватися централізація. На основі англійського стандарту якості BS-5750 (вважається, що даний стандарт базувався на галузевих стандартах ВПК) і узагальнення теоретичних і практичних досягнень інших країн Міжнародною організацією зі стандартизації у 1987 р. була видана перша версія стандартів на систему якості ISO9000 ТК 176.

У вересні 2015 року Міжнародною організацією зі стандартизації ISO були прийняті нові версії стандартів ISO 9000:2015 та ISO 9001:2015. Це п'ята редакція популярного у всьому світі сімейства стандартів. (Розробником міжнародних стандартів серії ISO 9000 є Міжнародна організація зі стандартизації ISO (International Organization for Standardization) – це всесвітня федерація національних органів стандартизації (комітетів – членів). Міжнародна організація зі стандартизації розташована в Женеві (Швейцарія) [3]. Узагальнена інформація щодо чинності стандартів ДСТУ ISO серії 9000 наведена у таблиці 1.

Підприємства, що були сертифіковані за попередньою версією стандарту ДСТУ ISO 9001:2009, можуть зробити **перехід на нову версію ДСТУ ISO 9001:2015** та отримати сертифікат згідно з новою версією стандарту під час планового наглядного аудиту чи ресертифікації впродовж 3-х річного перехідного періоду до 15 вересня 2018 року.

Відповідно до вимог ISO 9001 для створення системи управління якістю організація повинна:

- визначити процеси, потрібні для системи управління якістю, та їх застосування в межах організації;
- визначити необхідні входи цих процесів і очікувані від них виходи;

- визначити послідовність і взаємодію цих процесів;

- визначити та застосовувати критерії та методи (зокрема моніторинг, вимірювання та відповідні показники дієвості), потрібні для забезпечення результативності функціонування та контролювання цих процесів;

- визначити ресурси, потрібні для цих процесів, і забезпечувати їх наявність;

- призначити осіб з відповідальністю та повноваженнями щодо цих процесів;

- розглядати ризики та можливості;

- оцінювати ці процеси та запроваджувати будь-які зміни, потрібні для забезпечення того, щоб ці процеси досягали своїх передбачених результатів;

- поліпшувати процеси та систему управління якістю.

Застосування підходів ISO 9001 у системі управління підприємством допомагає вирішити багато внутрішніх і зовнішніх запитань:

- поліпшити її загальну дієвість та забезпечити міцну основу для ініціатив щодо сталого розвитку;

- покращити якість продукції та послуг, тим самим підвищити задоволеність своїх замовників;

- стати конкурентоспроможним на внутрішньому та зовнішніх ринках;

- реалізовувати продукцію за світовими цінами;

- налагодити співпрацю з закордонними партнерами (зокрема, щодо отримання інвестицій);

- отримати переваги перед конкурентами при участі у тендерах;

- забезпечити прозорість та легкість управління діяльністю організації;

- запровадити механізм постійного покращення системи управління та підвищити ефективність роботи співробітників на всіх рівнях [4].

Таблиця 1

Інформація щодо чинності стандартів ДСТУ ISO серії 9000

Позначення національного нормативного документу	Чинний від	Чинний до
ДСТУ ISO 9000:2007 (ISO 9000:2005, IDT)	01.01.2008 (наказ № 209 від 03.09.2007)	01.07.2016 (наказ № 172 від 04.12.2015)
ДСТУ ISO 9001:2009 (ISO 9001:2008, IDT)	01.09.2009 (наказ № 225 від 22.06.2009)	15.09.2018 (наказ № 172 від 04.12.2015)
ДСТУ ISO 9004:2012 (ISO 9004:2009, IDT)	01.05.2013	
ДСТУ ISO 9000:2015 (ISO 9000:2015, IDT) (метод підтвердження)	01.01.2016 (наказ № 145 від 05.11.2015)	01.07.2016 (наказ № 51 від 24.02.2016)
ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) (метод підтвердження)	01.01.2016 (наказ № 145 від 05.11.2015)	01.07.2016 (наказ № 51 від 24.02.2016)
ДСТУ ISO 9000:2015 (ISO 9000:2015, IDT)	01.07.2016 (наказ № 221 від 31.12.2015)	
ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)	01.07.2016 (наказ № 221 від 31.12.2015)	

Крім того, за переконанням представників сертифікаційних компаній, ISO 9001 дозволяє бізнесу:

1. Оптимізувати операції і знизити виробничі витрати за рахунок скорочення дублюючих процесів.
2. Застосувати нові досконаліші підходи до управління компанією.
3. Мати чітку і ясну регламентацію оптимізованих процесів бізнесу.
4. Вести свою діяльність за світовими стандартами, збільшити довіру в очах інвестиційних організацій, підвищити культуру виробництва.
5. Підвищити дисципліну і відповідальність серед персоналу.
6. Підвищити якість продукції, зменшити кількість браку і рекламацій за рахунок своєчасного контролю.
7. Збільшити частку ринку.
8. Здобути екологічні переваги.
9. Забезпечити можливість виходу на європейські ринки.
10. Покращити імідж і престиж компанії тощо.
11. Суттєво підвищити корпоративну бізнес-культуру та її ціннісне наповнення [2].

Одна із найбільш складних робіт у рамках сертифікації – це чітка регламентація бізнес-процесів. Поняття «бізнес-процес» є багатозначним, тому на сьогоднішній день не існує єдиного його визначення.

Серед багатьох існуючих трактувань поняття бізнес-процесу, варто звернути увагу на запропоноване М. Хаммером та Дж. Чампі: «бізнес-процеси – це сукупність різних видів діяльності, у рамках яких «на вході» використовується один або більше видів ресурсів, в результаті якої на «виході» створюється продукт, що представляє цінність для споживача» [5].

Так організація роботи підприємства повинна мати чітку регламентацію, яка виявляється у вигляді дисциплінарної атмосфери, в чіткому дотриманні правил, норм та законів організації. Організаційна регламентація бізнес-процесів дозволить системі бути надійною, прогнозованою, що зробить її стійкою до змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

Основна мета регламентації бізнес-процесів полягає у вдосконаленні організаційної поведінки підприємства і наведенні організаційного порядку, що у свою чергу суттєво поліпшує корпоративну культуру та мікроклімат в колективі. У таблиці 2 наведені основні методи досягнення цілей вдосконалення бізнес-процесів.

Варто зауважити, що у ході сертифікації системи менеджменту якості (СМЯ) приймає участь весь персонал за ініціативи топ-менеджменту. Це природно, тому що саме залучення всіх працівників забезпечує досконалість результатів. Крім того, аудит (технічний нагляд) з боку сертифікаційних органів, які регулярно оцінюють СМЯ на протязі 3-х років (час дії сертифікату), передбачає і оцінку кваліфікації персоналу щодо політики якості на підприємстві. При цьому персонал різних категорій залучається як до вдосконалення бізнес-процесів, так і до розробки місії, цінностей, постановки цілей, розробки стратегії та всіх складових організаційного проекту. По-суті формуються групи – прототипи японських гуртків якості, нехай навіть в короткостроковому (проектному) періоді часу. На цей період часу, при досконалому рівні організаційної поведінки, проблема забезпечення якості стає складовою менталітету компанії.

Розробка СМЯ в Україні набуває все більшої популярності. Мають місце прецеденти, коли системі менеджменту якості створюють не заради сертифікації, а для наведення організаційного порядку та поліпшення бізнес-культури. При цьому підприємства розробляють систему управління якістю через діагностику та певне поліпшення існуючих бізнес-процесів. Але реальні довгострокові конкурентні переваги може забезпечити лише радикальне їх оновлення, тобто реінжиніринг бізнес-процесів (РБП).

Можемо стверджувати, що саме РБП є основним інструментом реалізації стратегії «блакитних океанів». Її зміст полягає власне у формуванні такого «блакитного океану», тобто місця на ринку, де відсутня конкуренція. Основоположниками стратегії «безконкурентного» середовища по праву можна вважати Чан Кіма та Рене Моборна, які є авторами книги «Стратегія блакит-

Таблиця 2

Методи вдосконалення бізнес-процесів [6]

Назва методу	Характеристика методу
Методика швидкого аналізу рішення (FAST)	В ході одно- або дводенної наради група визначає способи поліпшення процесу, що має бути реалізовано протягом 90 днів. Широко використовуються колективні експертні оцінки та колективна генерація ідей.
Бенчмаркінг процесу	Виявляються лідери, як «еталонні» організації. Їх бізнес-процеси копіюються.
Перепроєктування процесу	Вдосконалення існуючого процесу.
Інжиніринг процесу	Проектування бізнес-процесів нових видів бізнесу або новостворюваних організацій.
Реінжиніринг процесу	«Революційне», «істотне», «кардинальне», «радикальне», «фундаментальне» перепроектування існуючих бізнес-процесів організацій. Не косметичні зміни, а рішення відмова від старого і розробка та запровадження абсолютно нових процесів.

ного океану», яка була видана 30 мовами та продана мільйонним накладом.

Звичний підхід до управління бізнесом Чан Кім та Рене Моборн назвали «багряним океаном», а бізнес, започаткований на нових цінностях, поглядах та віяннях, – «блакитним океаном».

«Блакитні океани» позначають всі індустрії, які не існують зараз – невідомий ринковий простір, незапльований конкуренцією. У «блакитних океанах» попит створюється, а не відвойовується. Саме там найбільші можливості для зростання – швидкого та прибуткового. Хоча «блакитні океани» – це не те саме, що технологічні інновації. Передові технології іноді задіяні у створенні «блакитних океанів», але це не є визначальною рисою останніх. Навіть революційний конвеєр Ford мав свої аналоги у м'ясоконсервній промисловості в Америці. «Блакитні океани» є наслідком не технологічних інновацій самих по собі, а їх застосування до створення цінності для покупця (див. табл. 3) [1].

Головна ідея «багряного океану» полягає в тому, щоб нейтралізувати, випередити, поглинути, або, навіть, знищити конкурента, підпорядковуючи дії «кривавій» логіці бою за клієнтів. За словами Ольги Просянок (керуючий партнер АО AVER LEX – провідного вузькоспеціалізованого адвокатського об'єднання, відомого своїми лідерськими позиціями у сфері захисту в особливо складних кримінальних справах та корпоративної безпеки бізнесу.): «Треба йти від конкуренції на ринку юридичних послуг, адже вона, як основний показник «червоного океану» (забарвлена кров'ю від конкурентної боротьби), що вища, то менший потенційний прибуток і більші витрати. «Блакитний океан» якраз відводить від конкуренції, в ньому можна створювати свої правила і не витрачати енергію на боротьбу, сконцентрувавшись, власне, на справі» [8].

«Блакитний океан» обирає абсолютно оригінальну стратегію: формування сучасних цінностей, які б дозволили нарощувати обсяги виробництва, примножувати прибутки, відкрити нові ринки збуту, неохоплені конкуренцією схожих між собою фірм та організацій.

У таблиці 3 наведена порівняльна характеристика стратегій «багряного та блакитного океанів».

Сам термін «блакитний океан» прийнято вважати новим, але сама суть цієї стратегії почала зароджуватися ще задовго до виявлення та науково-прикладної фіксації стратегії зайняття нового, безконкурентного бізнесу. Для прикладу, якщо проаналізувати, як змінювалися за останні 100 років всі галузі промисловості, то кожен блок розвитку промисловості, у тій чи іншій мірі, зважаючи на часовий період, можна було вважати «блакитним океаном». Адже попередники навіть не мали уявлення, що всього через сорок-п'ятдесят років з'являться «відростки» галузей, що не існували дотепер. Для наочності: залежно від часу виникнення галузі поділяють на три групи:

– старі галузі (вугільна, залізородна, металургійна, текстильна промисловості, суднобудівництво);

– нові галузі (автомобілебудування, виробництво алюмінію, пластмас, хімічного волокна);

– новітні галузі (електроніка, обчислювальна техніка, мікробіологічна та аерокосмічна промисловості).

Безумовно, сучасне покоління також стане свідком розвитку нових галузей. Зважаючи на історичний досвід, очевидно, що таких галузей буде дуже багато. Сучасність ніби «підганяє» та прискорює темпи розвитку досі незвіданих галузей. Тому часовий інтервал змін значно менший, а це означає, що «блакитні океани», ставатимуть «повноводнішими».

Треба розуміти, що стратегія «блакитного океану» – це особливе, новаторське бачення бізнесу, оригінальний напрям, а РБП – це його конкретизація, предметна побудова, по-суті перехід до тактики реалізації вказаного напрямку. Стратегія «блакитного океану» та РБП разом складають філософську основу недосяжності для конкурентів певний проміжок часу.

Як стверджують Чан Кім та Рене Моборн: «Найчастіше перші 10–15 років володарі нового ринкового простору не стикаються і серйозними конкурентами, оскільки створення блакитного океану – унікальний процес, який вельми складно імітувати. Але в підсумку практично у будь-якої стратегії блакитного океану з'являються наслідувачі. Це провокує конкуренцію, і океан стає все більш

Таблиця 3

Порівняння стратегій «багряного та блакитного океанів» [1]

Стратегія багряного океану	Стратегія блакитного океану
Конкурувати в існуючому ринковому просторі	Створювати новий ринковий простір
Перемагати у конкурентній боротьбі	Робити боротьбу непотрібною
Експлуатувати існуючий попит	Створити та завойовувати новий попит
Працювати за принципом взаємозамінності цінності/економії витрат	Спростувати принцип взаємозамінності цінності/економії витрат
Побудувати систему діяльності в залежності від стратегічного вибору – диференціація або низькі витрати	Вибудувати усю систему діяльності компанії в пранні і диференціації, і низьких витрат одночасно

багряним. Для того, щоб уникнути лобової конкуренції, потрібно стежити за графічними кривими цінності. Як тільки ваша крива почне зливатися з кривою конкурентів, це означає, що пора створювати новий ринковий простір або ж спробувати розширити існуючий блакитний океан».

Аналогічно сучасний менеджмент якості з однієї сторони повинен орієнтуватися виключно на потреби споживачів: поточні (висловлені) та перспективні (ті, що мають на увазі); з іншої сторони – повинен забезпечувати постійне, безперервне поліпшення.

Загалом, і стратегія «блакитного океану», і РБП, як інструменти менеджменту (кожен на своєму рівні), повинні давати відповідь на питання: 1) Як є? 2) Як має бути?

Доцільність вказаних підходів може бути підтверджена наступними фактами. У результаті вивчення бізнес-проектів у більш, ніж 108 компаніях, виявлено, що 86% цих підприємств займалися покращенням існуючих пропозицій галузі і лише 14% ставили собі за ціль створити нові ринки. У той час, як на долю перших припадає 62% загальних доходів галузі, їхня частка чистого прибутку – лише 39%. На противагу їм 14% підприємств, що інвестували у створення нових ринків та індустрій, отримали 38% доходів і вражаючі 61% загального чистого прибутку [1].

Зважаючи на те, що сертифікація менеджменту якості обходиться українській компанії орієнтовно від кількох сотень до десяти тисяч доларів, без врахування вартості щорічного аудиту (технічного нагляду) з боку сертифікаційного органу, то сучасним власникам/ керівникам бізнесу варто ставити перед собою питання: чи не слід у сертифікаційному пакеті давати абсолютно нові бізнес-процеси, тобто зразу здійснити реінжиніринг, потім сертифікацію – це економія коштів та забезпечення довгострокових конкурентних переваг в умовах зростаючої конкуренції, по-суті реалізація стратегії «блакитного океану».

На завершення зауважимо, що впровадження стратегії «блакитного океану» в українському підприємстві з кожним роком посилюється. Репіча Т.А. висловив опозиційну думку про те, що створення блакитних океанів не є таким актуальним для ринків України, як для Заходу, оскільки жорсткої конкуренції в нашій країні немає. Більше того, на більшості ринків конкуренції немає взагалі. Наші виробники і близько не відчували на собі такого тиску з боку конкурентів, як це відбувається на більшості розвинених, сформованих, насичених західних ринків. Зараз на українських ринках ситуація така, що потреби споживачів навіть не треба придумувати (вишукувати). Вони не є прихованими, а «лежать на маркетинговій поверхні». Їх треба просто задовольняти. Треба займати нові ринки та аудиторії. Ті компанії, які

оберуть стратегію захоплення територій і будуть розвивати продукти, зможуть забезпечити максимально швидкий розвиток своєму бізнесу [9].

Однак, можемо прогнозувати швидке нарощення рівня конкуренції в більшості галузей у найближче десятиліття. Цьому в першу чергу сприятиме глобальна конкуренція і організаційний розвиток українських підприємств згідно теорії життєвого циклу організацій, тобто суттєве зростання їх бізнесового потенціалу.

В умовах висококонкурентних ринків формування «блакитного океану» буде однією із «блакитних мрій» кожного власника бізнесу, який приділятиме належну увагу стратегічному управлінню.

Висновки з проведеного дослідження. Сучасна економіка характеризується постійним посиленням конкуренції в більшості галузей. Це актуалізує такий креативний підхід до переорієнтації бізнесу, як стратегія «блакитного океану». Реінжиніринг бізнес-процесів, як важлива складова сучасного менеджменту якості, представляє собою тактичну реалізацію вказаної стратегії. Стратегія «блакитного океану» і РБП разом складають філософську основу недосяжності для конкурентів досить тривалий проміжок часу. Перед початком процесу сертифікації менеджменту якості, власникам та топ-менеджменту бізнесу слід проаналізувати: які є можливості для переходу в «блакитний океан» і, відповідно, для реінжинірингу бізнес-процесів [1].

Концепція «блакитного океану» є дуже цікавою та прогресивною. Повністю її можливо реалізувати лише тоді, коли стратегія зрозуміла всій команді і всі дії ясно визначені, а також є розуміння мети, цілей та цінностей компанії. Важливо, щоб команда розуміла, які тактичні кроки потрібно робити і що вона зможе отримати при успішній реалізації стратегії. У даному випадку саме чітка регламентація бізнес-процесів відіграє визначальну роль.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Чан Кім Стратегія блакитного океану [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://innovations.com.ua/ua/articles/13474/temp>
2. Несен Л.М. Реалізація стратегії блакитного океану через реінжиніринг бізнес-процесів: практичний аспект [Текст] / Л.М. Несен // Поведінкові засади розвитку підприємств в контексті менеджменту: генезис і перспективи: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця: ФОП Рогольська І.О. – 2014. – С. 65–70
3. International Organization for Standardization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iso.org/home.html>
4. Науково-технічний центр № 14 ГП «Укрметртестстандарт». Системи управління якістю за ISO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.certsystems.kiev.ua/uk/iso-9001/sistemi-upravlinnya-yakistyu-za-iso-9001.html>

5. Хаммер М. Реінжинірінг корпорації: Манифест революції в бізнесі/ Майкл Хаммер, Джеймс Чампи; пер. с англ. Ю.Е. Корнилович. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2006. – 287с.

6. Козаченко А.В. Практичні підходи до поліпшення бізнес-процесів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://easy-code.com.ua/2010/11/praktichni-pidkhodi-do-polipshennya-biznes-procesiv/>

7. kmbs IDEA days: щоденні події для управ-

лінців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://innovations.com.ua/ua/authors/13512/chan-kim>

8. Український юрист. Журнал сучасного правника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://jurist.ua/?article/362>

9. Репіч А.Т. Актуальність стратегії блакитних океанів для українського ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2917/1/8.pdf>

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

THE ROLE OF INFORMATION IN THE MODERN WORLD

Стаття присвячена теоретичним аспектам поняття «інформація». Показано роль інформації в сучасному суспільстві, підприємстві, державі. Визначено, що значний обсяг інформації та забезпечення надійності зберігання сприяла створенню документа. Обґрунтовано роль держави у формуванні інформаційного суспільства, інформаційної безпеки. Акцентовано увагу, що саме інформатизація сприяє забезпеченню національних інтересів, покращенню керованості та підвищенню рівня конкурентоспроможності економіки.

Ключові слова: інформація, документ, суспільство, підприємство, інформаційне суспільство, інформаційні технології, засоби масової інформації, інформаційна безпека.

Стаття посвящена теоретическим аспектам понятия «информация». Показана роль информации в современном обществе, предприятии, государстве. Определено, что значительный объем информации и обеспечение надежности хранения способствовала созданию документа. Обоснована роль государства в формировании информа-

ционного общества, информационной безопасности. Акцентируется внимание, что именно информатизация способствует обеспечению национальных интересов, улучшению управляемости и повышению уровня конкурентоспособности экономики.

Ключевые слова: информация, документ, общество, предприятие, информационное общество, информационные технологии, средства массовой информации, информационная безопасность.

The article is devoted to theoretical aspects of the concept of «information». The role of information in modern society, business and the state. It was found that a significant amount of information contributed to the creation of the document. The state's role in shaping the information society, information security. Information promotes national interests, improving governance and increasing economic competitiveness.

Key words: information, documents, society, enterprise, information society, information technology, media of information, information security.

УДК 002:330

Прокопець Л.В.

к.е.н., асистент кафедри економіки підприємства та управління персоналом

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Гіжевська А.-М.В.

студентка

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Постановка проблеми. Людство вступило до етапу історії, де однією з головних ознак є зміни. Ці зміни докорінно відрізняються від тих, які існували в минулому та стосуються всієї планети, усіх сфер життя людини, суспільства. Саме їм властиві: безперервність, стрімкість, тенденція до прискорення, глобальний характер. Нове суспільство – це суспільство розумової праці, що засноване на застосуванні знань. У новому суспільстві змінюється сам характер праці: розумова праця витісняє фізичну у всіх сферах виробництва. Нове суспільство породжує новий тип економіки, що базується на інформації та знаннях.

Роль інформації в житті держави, суспільства, підприємства дуже велика. Завдяки їй збільшується обсяг виробництва, удосконалюється продукція, матеріали, технологічне обладнання, розширюються зовнішні і внутрішні зв'язки підприємства.

Інформація як поняття трактується представниками різних наук і шкіл по-різному. Вивченням її властивостей і особливостей займається цілий ряд наук: філософія, соціологія, біологія, фізіологія, генетика, психологія, інформатика, журналістика, документознавство, ділові комунікації, документно-інформаційні комунікації, масові комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливий внесок у дослідження розвитку теоретичних аспектів інформації в системі дисциплін документно-інформаційного напрямку, інформатизації, інформаційних систем зробили Л.В. Балабанова, І.Є. Беренбаум, Є.К. Беспалова, Д.І. Блюменау, А.І. Борсук, З.С. Варналій, р. П. Вдовиченко, О.С. Височана, р. С. Гиляревський, М.П. Денисенко, Ю.С. Зубов, О.П. Коршунов, Ю.М. Лукер, Є.А. Медведєва, Т.А. Писарєвська, В.Ф. Ситник, А.В. Соколов, Ю.Н. Столяров, К.В. Тараканов,